

Nader onderzoek beschermde flora en fauna

Bestemmingsplan Buitengebied, Herziening
Waalbandijk 155-175

Opdrachtgever: Excluton Druten B.V.

Lievense Milieu B.V.

Documentnummer
SOB007788.NO.01

KvK
30152124

Telefoon
088-9102000

Versie
1

Postadres
Ringwade 41, 3439 LM
Nieuwegein

Internet
lievense.com

Datum
12 september 2019

Colofon

Rapporthistorie

versie 1 4 september 2019 concept
12 september 2019 definitief

Contactgegevens

M. Gehem
088 910 2033
MGehem@Lievence.com

Autorisatie

Documentnummer	Versie	Status
SOB007788.NO.01	1	Definitief

Opgesteld door	Functie	Datum	Paraaf
M. Gehem	Ecoloog	25-08-2019	

Geverifieerd door	Functie	Datum	Paraaf
D. van der Veen	Senior ecooloog	11-09-2019	

Akkoord projectleider	Functie	Datum	Paraaf
D. van der Veen	Senior ecooloog	12-09-2019	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Plangebied	5
	2.1 Huidige situatie	5
	2.2 Planvoornemen	5
	2.3 Geplande ingrepen	6
3	Onderzoeksopzet en methode	8
	3.1 Afbakening opzet	8
	3.2 Onderzoeksopzet	8
4	Resultaten	12
	4.1 Planten	12
	4.2 Grondgebonden zoogdieren	12
	4.3 Vleermuizen	14
	4.4 Amfibieën en vissen	15
	4.5 Vogels	15
	4.6 Overige soorten	16
5	Effectenbeoordeling, conclusie en aanbeveling	17
	5.1 Effectenbeoordeling	17
	5.2 Conclusie	19
	5.3 Aanbevelingen	20
	5.4 Vervolgtraject	21
	5.5 Geldigheid onderzoeksgegevens	22
	Overzicht bijlage(n)	23
	- Literatuur	
	Bijlage 1	25
	- Wetgeving en beleid	
	Bijlage 2	30
	- Kaart regionale ligging	
	Bijlage 3	31
	- Beeldmateriaal	

1 Inleiding

In opdracht van Excluton B.V. heeft Lievense Milieu B.V. een natuurtoets uitgevoerd voor het plangebied van het Bestemmingsplan Buitengebied, herziening Waalbandijk 155-175 in Druten binnen de Provincie Gelderland. Uit de natuurtoets is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor beschermde planten (grote leeuwenklauw en kleine wolfsmelk), grondgebonden zoogdieren (bever, das, kleine marterachtigen en steenmarter), vleermuizen, amfibieën (kamsalamander en rugstreeppad), vissen (grote modderkruiper) en vogels (Natura 2000-doelsoorten, buizerd, havik en ransuil). Deze soorten kunnen mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen planontwikkeling op de locatie. Vanuit de natuurtoets is geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar het gebruik van het plangebied door deze soorten. In de winter van 2018-2019 is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van dassen en in 2019 is in de geschikte onderzoeksperiodes nader onderzoek naar alle bovengenoemde soorten uitgevoerd. Deze bevindingen staan in het onderhavige rapport weergegeven.

Het doel van dit nader onderzoek is vast te stellen of de betreffende ontheffingsplichtige soorten daadwerkelijk voorkomen (met bijbehorende functie(s) in het plangebied) en/of de geplande ontwikkelingen tot knelpunten leiden met de soortbescherming van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). In geval van te verwachten knelpunten tussen de soort en planontwikkeling, wordt aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn en welke mitigerende (verzachtende maatregelen) en/of compenserende maatregelen van toepassing kunnen zijn. Op basis van dit nader onderzoek kan, indien nodig, een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, in deze situatie de Provincie Gelderland.

Als in het plangebied geen beschermde soorten of functies (onder andere verblijfplaatsen) aanwezig zijn en wanneer het plangebied geen functie heeft voor deze soorten is het aanvragen van een ontheffing en het nemen van soortgerichte maatregelen niet noodzakelijk. Indien tijdens dit nader onderzoek geen ontheffingsplichtige soorten in het plangebied zijn aangetroffen, of als de aanwezige ontheffingsplichtige soorten geen schade zullen ondervinden van de geplande ingrepen, blijven te allen tijde de algemene beschermende bepalingen van kracht in de zin van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb).

Lievense Milieu B.V. is door Normec Certification gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van Lievense Milieu B.V. voor de uitvoer van flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is Lievense lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

Lievense Milieu B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van het opgestelde activiteitenplan. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom.

2 Plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied heeft betrekking op het Excluton terrein in Druten. Het gaat om een deel van de Drutensche Waarden, de rivier de Waal en het bedrijventerrein, dat zich tussen de rivierkilometers 904 en 906 in deze uiterwaarden bevindt. In het plangebied (zie figuur 2.1), dat ten noordwesten van de kern Druten ligt, liggen het bedrijfspersceel van betonwarenfabriek Excluton, het bedrijfspersceel van verpakkingsbedrijf Conpax en het terrein rond de voormalige Deelenhoeve (hierna: het Deelensterrein). Ook de ontsluitingsweg van de bedrijfsperscelen, die het bedrijventerrein verbindt met de weg Noord-Zuid, ligt binnen de planbegrenzing. Een klein gedeelte van de Waalbandijk ligt binnen het plangebied. In het westelijk deel van het plangebied ligt de Noord-Zuid. De regionale ligging is opgenomen in bijlage 2.

Figuur 2.1: Begrenzing plangebied met daarbinnen de bestaande bedrijfsperscelen en de te verlagen zone voor de rivierkundige compensatie. Bron: opdrachtgever.

2.2 Planvoornemen

Het bestemmingsplan is opgesteld om het bestaande bedrijventerrein en de ontsluitingsweg te voorzien van een juridisch-planologische regeling die recht doet aan de actuele situatie. De vigerende bestemmingsplannen sluiten onvoldoende aan bij de huidige situatie, waardoor herziening van deze bestemmingsplannen noodzakelijk is.

Het bestemmingsplan bevat volgens de standaardmethodiek van de gemeente aangepaste regels voor de gebruiks- en bebouwingmogelijkheden ter plaatse van de bedrijfspcelen. De huidige situatie is, in combinatie met de vigerende planologische rechten en de aanvullende mogelijkheden die ontstaan door extra rivierverruiming, het uitgangspunt voor de juridische regeling. Hieronder volgt een korte samenvatting van de wijzigingen.

Bedrijventerrein

Het bestemmingsplan heeft tot doel om een verdere ontwikkeling van de bedrijvigheid in de uiterwaarden mogelijk te maken. Om die reden worden niet alleen de huidige bedrijfsactiviteiten toegestaan, maar wordt ook ruimte geboden voor de nieuwe vestiging van watergebonden en niet-watergebonden bedrijvigheid. De bouw mogelijkheden van de gronden zijn tevens verruimd. Het verhard oppervlak neemt echter niet toe, waardoor er geen oppervlakte van het Natura 2000-gebied en het NNN (GNN) wordt aangetast.

Geluidszone

In het bestemmingsplan wordt de aangepaste geluidszone (zie figuur 2.1) rond het gezoneerde bedrijventerrein Drutense Waarden (voorheen industrieterrein Druten West) vastgelegd. Verruiming van de zone is noodzakelijk om toetsing van het aspect geluid vanwege de hele inrichting aan één wettelijk kader (de Wet geluidhinder) mogelijk te maken. De huidige aanwezige geluidsbelasting én vergunde geluidsruimte past niet binnen de oorspronkelijke zone. In het bestemmingsplan wordt de nieuwe zone, op basis van een uit onderzoek vastgestelde minimaal benodigde contour vastgelegd. De aanpassing betreft dus geen nieuwe geluidsbelasting, maar enkel het vastleggen van de huidige geluidsbelasting en daarmee de beperking van de maximale geluidsbelasting van het plangebied.

Rivierkundige compensatie

In het bestemmingsplan is een ontgrondingsgebied annex natuurontwikkelingsgebied opgenomen waar, conform de zogenaamde Rekenregel van Rijkswaterstaat, adequate riviercompensatie gerealiseerd zal worden. Dit gebied ligt ten zuidoosten van het Excluton terrein, ten oosten van de voormalige ontsluitingsweg en is begrensd door het bestaande bos, het Rodruzaterrein en de zomerdijk (figuur 2.1). In het kader van de riviercompensatie wordt de zomerkade verlegd, deze komt in de nieuwe situatie ten zuiden van de natuurcompensatie te liggen (groene doorbroken lijn in figuur 2.2). Voor deze locatie zijn in het verleden vergunningen aangevraagd om te ontgronden en extra riviercompensatie te plegen ten behoeve van de verbindingsweg tussen het Excluton terrein en het Compax terrein. Hier is tot op heden geen gebruik van gemaakt vanwege de aanleg van een brug tussen beide terreinen. Door de verlegging van de zomerkade veranderd de overstromingsfrequentie van de uiterwaard echter niet. Het huidige inlaatbeleid (vrij overstroombaar) blijft gehandhaafd.

2.3 Geplande ingrepen

De riviercompensatie bestaat uit de aanleg van een grote plas aan de oostzijde van het plangebied. Het in figuur 2.2 weergegeven plan is een uitwerking van een eerder vergunde ontgroning (zaaknummer 2008-015922). Dit plan is uiteindelijk niet uitgevoerd, omdat voor een alternatieve compensatie bestaande uit een brug ten westen van de betonfabriek Excluton

gekozen is. Redenen hiervoor waren onder andere de aanwezigheid van een gasleiding, meer grondverzet en een langere uitvoeringstermijn.

De ingreep bestaat uit het verleggen van de zomerdijk en afgraven en verlagen van een groot deel van het plangebied (circa 4,8 hectare) tot een maximale diepte van ongeveer 8 meter (6.900 m²) onder het huidige maaiveld. De plas wordt ingericht met natuurvriendelijke oevers, met aan de noordzijde een talud van 1 op 6 en aan de zuidzijde een talud van 1 op 10. Deze plas en de flauwe oevers zullen zich ontwikkelen als leefgebied voor beschermde amfibieën, vissen en beschermde vogelsoorten.

Voor de realisatie van het bestemmingsplan worden alleen fysieke ingrepen ter hoogte van de rivierkundige compensatiemaatregel uitgevoerd. Daar zal door middel van afgraving de bovenlaag verwijderd worden, waarna doormiddel van een elektrische zandzuiger de waterplas wordt uitgebaggerd. In deze natuurtoets wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden gedurende de daglichtperiode worden uitgevoerd.

Figuur 2.2: Voorlopige inrichting van de riviercompensatie, de te verleggen zomerkade is hier met een doorbroken lijn aangegeven

3 Onderzoeksopzet en methode

3.1 Afbakening opzet

Het naderonderzoek betreft een soortgerichte inventarisatie naar beschermde planten (grote leeuwenklauw en kleine wolfsmelk), grondgebonden zoogdieren (bever, das, kleine marterachtigen en steenmarter), vleermuizen, amfibieën (kamsalamander en rugstreeppad), vissen (grote modderkruiper) en vogels (Natura 2000-doelsoorten, buizerd, havik en ransuil) in het plangebied van de rivierkundige compensatie ten zuidoosten van het Excluton-terrein (figuur 2.2).

3.2 Onderzoeksopzet

Op basis van de natuurtoets is vastgesteld dat het plangebied van de rivierkundige compensatie ten zuidoosten van het Excluton-terrein mogelijk een functie kan hebben voor beschermde soorten (zie paragraaf 3.1 en tabel 3.1). Het naderonderzoek naar deze soorten is uitgevoerd conform actuele onderzoeksprotocollen (van BIJ12 en het NGB) en kennisdocumenten, wanneer richtlijnen uit deze protocollen ontbreken is gekozen voor de actieve periode van de desbetreffende soort (zoals de bloeitijd). Dit betekent dat alle onderzoeken zijn uitgevoerd in geschikte periodes onder de juiste weersomstandigheden, de gegevens voldoen daarmee aan de normen die het bevoegd gezag stelt.

Tabel 3.1: Overzicht onderzoeksperiodes

Soort	Onderzoeksperiode											
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Grote leeuwenklauw							2					
Kleine wolfsmelk							2					
Bever (sporen)					Meegenomen							
Das					2	6 weken	1					
Steenmarter					2	6 weken						
Kleine marterachtigen					2	6 weken						
Vleermuizen						1		1				
Alpen- en kamsalamander (schemet)						2	1					
Grote modderkruiper (schemet)						2						
Buizerd (nesten)							>4					
Havik						>3						
Ransuil						>3						
Vogels						7						
	Suboptimale onderzoeksperiode											
	Optimale onderzoeksperiode											
	Niet geschikte voor onderzoek											

3.2.1 Planten

Soortgerichte veldbezoeken zijn in de bloeiperiode van de meeste beschermde vaatplanten uitgevoerd (tabel 3.2). Dit betreft twee gerichte inventarisaties in begin en eind juli (tabel 3.2). Door systematisch langs potentiële groeiplaatsen te lopen is specifiek gezocht naar bloeiende exemplaren van grote leeuwenklauw en kleine wolfsmelk.

De grote leeuwenklauw staat op zonnige, open plaatsen (pionierssoort) op vochtige tot vrij droge, goed gedraineerde, matig voedselrijke tot voedselrijke, kalkhoudende grond (lemig zand, löss, leem, zavel en klei). De soort bloeit medio mei tot en met augustus en is een éénjarige soort.

Kleine wolfsmelk staat op open (pionierssoort), zonnige, vrij warme, vochtige, matig voedsel- en stikstofrijke, kalkhoudende, kleiige, niet te sterk bemeste, omgewoelde grond (leem, klei, löss en mergel). De soort bloeit medio juni tot de herfst en is een éénjarige soort.

3.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van de quickscan is vastgesteld dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor bever, das, kleine marterachtigen en steenmarter. Voor deze soorten is onderzoek uitgevoerd middels sporenonderzoek en wildcamera's. De methodiek is hieronder nader beschreven.

Bever

Bevers zijn oeverbewonende zoogdieren, die zowel in het water als op het land leven. Ze zijn vooral in de schemering en 's nachts actief. De sporen die ze achterlaten zijn duidelijk waarneembaar. Het aantonen van bever activiteit, conform het kennisdocument (BIJ12, 2017a), in de vorm van vraatsporen, burchten en geurplekken, kan het beste in de periode november tot en met april. Sporen als beverdammen, beverkanalen, uittreedplaatsen en wissels kunnen het hele jaar door gevonden worden.

Omdat van mei tot en met medio augustus onderzoeken zijn uitgevoerd voor andere soorten is het onderzoek naar beversporen gecombineerd uitgevoerd, aanvullende bezoeken voor deze soort is op basis van het kennisdocument niet uitgevoerd.

Das, kleine marterachtigen en steenmarter

Van de te onderzoeken marterachtigen is alleen van das een kennisdocument beschikbaar (BIJ12, 2017b). De onderzoeksmethodiek voor das, kleine marterachtigen en de steenmarter, is gebaseerd op de leefwijze van de soort en de handreiking kleine marters in relatie tot soortenbescherming (Bouwens, 2017)¹. Aan de hand hiervan is gekozen voor een sporenonderzoek gecombineerd met cameravallen (struikrovers).

Conform bovengenoemde handreiking dient de onderzoeksduur met cameravallen in de actieve periode (maart tot en met augustus) zes weken te bedragen. De camera's zijn medio juni geplaatst en eind juli uit het veld verwijderd en valt daarmee binnen de onderzoeksperiode (tabel 3.1 en 3.2). De camera's zijn wekelijks gecontroleerd, tijdens deze bezoeken is tevens gelet op sporen van marters (zoals prenten, putjes, uitwerpselen, prooiresten).

---

¹ De Provincie Gelderland heeft geen eigen handreiking en landelijke onderzoeksprotocollen ontbreken

3.2.3 Vleermuizen

Het plangebied heeft mogelijk een functie als vliegroute en foerageergebied van diverse soorten vleermuizen. Een vliegroute en/of foerageergebied dient onderzocht te worden conform het vleermuisprotocol 2017² van het Netwerk Groene Bureaus. Op basis van dit protocol dienen twee onderzoeken in de periode van 15 mei tot en met 15 september te worden uitgevoerd. Minimaal één van de bezoeken dient in de kraamperiode te vallen (1 juni tot en met 15 juli) en tussen beide bezoeken dienen minimaal 8 weken te zitten.

Op basis hier van is een onderzoek in juni en augustus uitgevoerd (tabel 3.2). De aanwezigheid en het gebruik van het plangebied door vleermuizen is onderzocht met behulp van vleermuisdetectieapparatuur met een opnamefunctie (Echo Meter Touch 2 Pro). Met deze apparatuur worden waargenomen geluiden digitaal vastgelegd. Hierdoor is analyse van de opgenomen vleermuisgeluiden met behulp van software mogelijk; zoals Elekon BatExplorer en/of Petterson Batsound.

3.2.4 Amfibieën en vissen

Op basis van de natuurtoets kan het voorkomen van alpenwatersalamander, kamsalamander en grote modderkruiper niet worden uitgesloten. Het nader onderzoek naar deze soorten is uitgevoerd aan de hand van de methodiek uit de kennisdocumenten (BIJ12, 2017c en d) en de soorteninventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus.

Op basis van deze protocollen is onderzoek met een schepnet uitgevoerd in de periode juni tot en met juli, in totaal zijn twee bezoeken uitgevoerd (tabel 3.2).

Bij het inventariseren met een schepnet is gebruik gemaakt van een groot RAVON schepnet met een gestrekte maaswijdte van 3 millimeter en een netgrootte van 70x40 centimeter.

3.2.5 Vogels

Op basis van de natuurtoets wordt het voorkomen van buizerd, havik en ransuil verwacht daarnaast is het plangebied aangewezen als vogelrichtlijngebied met een instandhoudingsdoelstelling voor de broedvogels aalscholver, blauwborst, dodaars, grote karekiet, kwartelkoning, oeverzwaluw, porseleinhoen, roerdomp, watersnip, woudaapje, zwarte stern en ijsvogel.

De methodiek die gebruikt is voor dit nader onderzoek is gebaseerd op het kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017e) en de Handleiding Broedvogelmonitoring (Vergeer et al., 2016). Op basis van deze methodiek zijn 5 ochtendrondes en 2 avond rondes uitgevoerd.

Broedvogelmonitoring is uitgevoerd op basis van zicht- en geluid waarnemingen van de bovengenoemde broedvogelsoorten. Daarnaast is bij deze rondes, maar ook de andere veldbezoeken, gelet op de aanwezigheid van buizerd, havik en ransuil.

Het inventariseren van buizerd, havik en ransuil is gedaan middels lokgeluid aangevuld met zichtwaarnemingen (aanwezigheid volwassen exemplaren of paartjes in geschikt gebied), territorium indicierend gedrag (balts e.d.) en nest indicierend gedrag of nestvondsten.

---

² Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging 2017 Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

Tabel 3.2: Data veldbezoeken

Datum	Methode	Temp.	Wind	Bewolking/ neerslag	Aantal ecologen
14-5-2019	Broedvogelinventarisatie	6°C	1Bft NO	Bewolkt/geen regen	2
24-5-2019	Broedvogelinventarisatie	15°C	2Bft NW	Licht bewolkt/droog	1
3-6-2019	Broedvogelinventarisatie & amfibieënonderzoek	19°C	2Bft W	Licht bewolkt/droog	1
6-6-2019	vleermuisonderzoek	14°C	2Bft WZW	Geen bewolking/droog	1
13-6-2019	Broedvogelinventarisatie, amfibieënonderzoek & cameravallen	13°C	2Bft Z	Matig bewolkt/droog	2
26-6-2019	Broedvogelinventarisatie & cameravallen	22°C	2Bft N	Geen bewolking/droog	2
1-7-2019	Planteninventarisatie	18°C	3Bft W	Geen bewolking/droog	1
9-7-2019	Broedvogelinventarisatie & cameravallen	15°C	2Bft NNW	Bewolkt/ droog	1
18-7-2019	Broedvogelinventarisatie, planteninventarisatie & cameravallen	19°C	3Bft ZW	Bewolkt/ lichte regen	2
30-7-2019	Cameravallen	28°C	4 Bft ZZW	Geen bewolking/droog	1
01-8-2019	Sporenonderzoek	21°C	2 Bft ZW	Bewolkt/droog	1
19-8-2019	Vleermuisonderzoek	14°C	1Bft ZW	Bewolkt/droog	1

4 Resultaten

4.1 Planten

Er zijn tijdens de gerichte veldbezoeken geen beschermde planten aangetroffen. Het veld wordt gedomineerd door grassen, koolzaad/raapzaad, wegdistels en grote brandnetels en in de randzone vooral gewone braam. Verspreid over het veld zijn enkele kale plekken aangetroffen die een kans bieden aan vestiging van pioniersoorten zoals grote leeuwenklauw en kleine wolfsmelk, omdat hier meer lichtval is. Grote leeuwenklauw, kleine wolfsmelk of andere beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen.

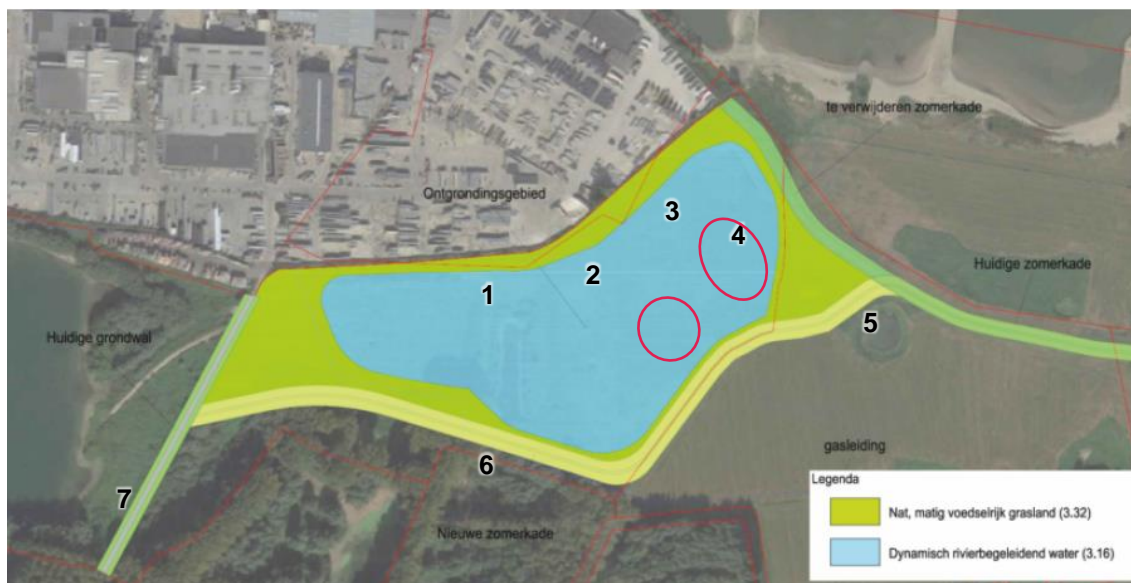
De (drogere) dijk grenzend aan het werkterrein van Excluton die het veld begrenst, bestaat uit houtige gewassen (waaronder es, zwarte els en schietwilg) en waar geen kroonprojectie (schaduw) aanwezig is een dichte kruidlaag. Hier wordt de vegetatie gedomineerd door gewone braam, grote brandnetel en wegdistel. Onder de kroonprojectie zijn onder andere Sint-Janskruid, hondsdrif, zevenblad, vijfvingerkruid en zomerfijnstraal aangetroffen. Grote leeuwenklauw, kleine wolfsmelk of andere beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen.

Grote leeuwenklauw, kleine wolfsmelk of andere beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen tijdens de twee gerichte veldbezoeken. De twee specifieke soorten houden van matig voedselrijke gronden. De aanwezige vegetatie wordt gekenmerkt door gewone braam, grote brandnetel, wegdistels en koolzaad/raapzaad wat duidt op een zeer voedselrijke bodem.

Op basis van het nader onderzoek worden groeiplaatsen van grote leeuwenklauw en kleine wolfsmelk uitgesloten.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek in het kader van de natuurtoets zijn op twee locaties meerdere gangen aangetroffen en verspreid over het terrein sporen van das aangetroffen. Nabij de burchten en in dekking zijn in totaal 7 camera's geplaatst. Tijdens de, conform protocol, 6 weken onderzoek zijn veel gegevens verzameld, deze rapportage betreft enkel de relevante waarnemingen (van doelsoorten). Het gebruik van het plangebied door das en wezel is vastgesteld (locaties 1,2,5 en 6). Daarnaast zijn onder andere bosmuis, bruine rat, konijn, vos en diverse algemene broedvogels (onder andere fazant, grote bonte specht, koolmees en zanglijster) waargenomen. Het beeldmateriaal is opgenomen in bijlage 3.

Figuur 4.1: Potentiele burchten (rode cirkels) en locatie van de zeven camera's

Figuur 4.2: Dassenpijp

Figuur 4.3: Dassenprint rondom vergraving (6)

Naast het verzamelde beeldmateriaal zijn in december (2018) en juni (2019) pootafdrukken waargenomen binnen de begrenzing van de rivierkundige compensatie (figuur 4.3). Activiteit van das in deze periode gaat samen met de kraamperiode (vanaf december) waarbij het mannetje soms (tijdelijk) naar een bijburcht wordt gedwongen en de dispersie periode van jonge dassen is (Bij12, 2017b). Daarnaast ligt de burcht nabij geschikt foerageergebied (maisakker, grasland met insecten (-larven) en jonge knaagdieren).

Tijdens het verwijderen van de camera's is vastgesteld dat niet alle pijpen in gebruik zijn. Een deel van de pijpen is momenteel niet belopen (herkenbaar aan het ontbreken van verse sporen en dichtgroeien met vegetatie). Bij een aantal pijpen is duidelijk graafactiviteit geweest waarbij de ingang vrij is van vegetatie. De burcht heeft op basis van het nader onderzoek momenteel een functie als bijburcht van das. Voor één van de pijpen lagen diverse prooien. Naar verwachting is deze pijp dit jaar daarmee in gebruik geweest door een vos (gezien de waarneming van een jonge vos in het terrein en de prooien). Maar dit sluit de aanwezigheid van das niet uit. Het is namelijk mogelijk dat zowel vos als das tegelijkertijd deze burcht gebruiken.

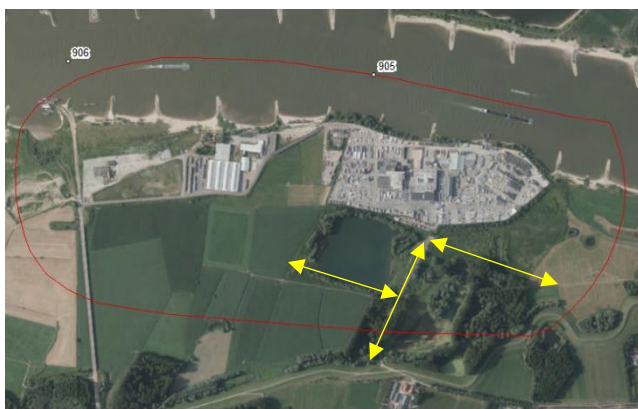
De dekking rondom het plangebied heeft een functie voor de aangetroffen wezel (bunzing en hermelijn zijn niet aangetroffen). Het leefgebied van de wezel varieert tussen de 1 en 25 hectare. Het plangebied is circa 10 hectare en kan daarmee geheel of gedeeltelijk één of meerdere territoria van de wezel beslaan. De burchten en takkenhopen (tegen het industrieterrein) kunnen een functie vervullen als verblijfplaats. Wezel maakt gebruik van meerdere verblijfplaatsen in haar territorium, waarbij dekking en hopen naar verwachting onderdeel uitmaken van dit netwerk.

Gedurende de verschillende veldbezoeken zijn geen sporen aangetroffen van bever. Ondanks de bekende waarnemingen van bever zijn waarnemingen in de vorm van sporen en burchten niet waargenomen. Het ontbreken van deze functies voor bever maakt het plangebied in haar huidige vorm ongeschikt als essentieel onderdeel van het leefgebied.

Op basis van het nader onderzoek is vastgesteld dat het plangebied onderdeel uit maakt van het leefgebied van de das en de wezel. De burcht heeft een functie als bijburcht van de das, daarnaast is het aannemelijk dat er verblijfplaatsen van de wezel aanwezig zijn.

4.3 Vleermuizen

Op basis van de quickscan kan het voorkomen van een vliegroute en/of essentieel leefgebied in het zuidoostelijke deel van het plangebied niet worden uitgesloten. Om deze functies te beoordelen is nader onderzoek conform het Vleermuisprotocol uitgevoerd. Tijdens de twee onderzoeksrondes zijn gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis waargenomen. Het betreft een enkele gewone dwergvleermuis die de zuidelijke bosrand gebruikt als vliegroute (figuur 4.4). Het terrein van Excluton is de hele nacht verlicht, waardoor continue strooilicht op de bomen en ruigte schijnt. In dit kader is het terrein ongeschikt als onderdeel van een vliegroute (figuur 4.5). Rosse vleermuis is in het meest noordelijke deel van het plangebied waargenomen (langs het Excluton terrein). Rosse vleermuis is relatief licht tolerant en kan nabij verlichting foerageren, bovendien wordt een vliegroute niet snel verstoord door verlichting, dit komt mede door de hoogte waarop deze soort in het algemeen overvliegt. Omdat deze soort enkel kortstondig is gehoord, kan worden geconcludeerd dat het een overvliegend exemplaar betrof. Het plangebied vormt daarmee geen essentiële vliegroute voor de rosse vleermuis.

Figuur 4.4: Vliegroute van gewone dwergvleermuis

Figuur 4.5: Verlichting bij de toegang 'Heersweg'

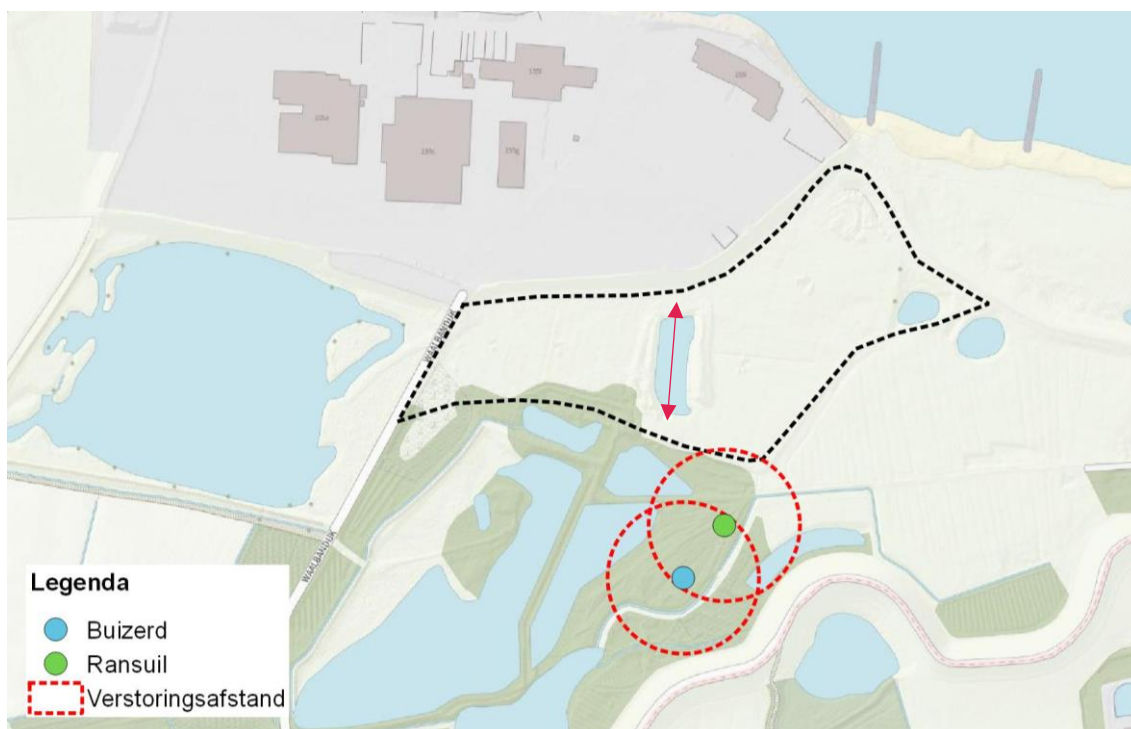
4.4 Amfibieën en vissen

Tijdens de verschillende veldbezoeken is de grote modderkruiper en de alpenwatersalamander niet aangetroffen. De kamsalamander is wel vastgesteld in een poel ten oosten van de rivierkundige compensatie (net onder de nieuwe zomerkade). De langgerekte waterpartij (figuur 4.6; rode pijl) was ten tijden van het nader onderzoek niet meer aanwezig. De kleine kolkjes/poelen in het plangebied stonden ten tijden van het hele nader onderzoek (nagenoeg) droog. Omdat deze waterlichamen tijdens de voortplantingsperiode droog staan, kan het stadium van ei/larve tot volgroeid exemplaar niet worden doorlopen. Het plangebied heeft door het ontbreken van geschikt voortplantingswater geen functie als waterbiotoop. Gezien de korte afstand tot het waterbiotoop van de alpenwatersalamander en de kamsalamander maakt het plangebied naar verwachting onderdeel uit van het landbiotoop van de kamsalamander (de maximale afstand ligt conform het kennisdocument rond de 400-700 meter).

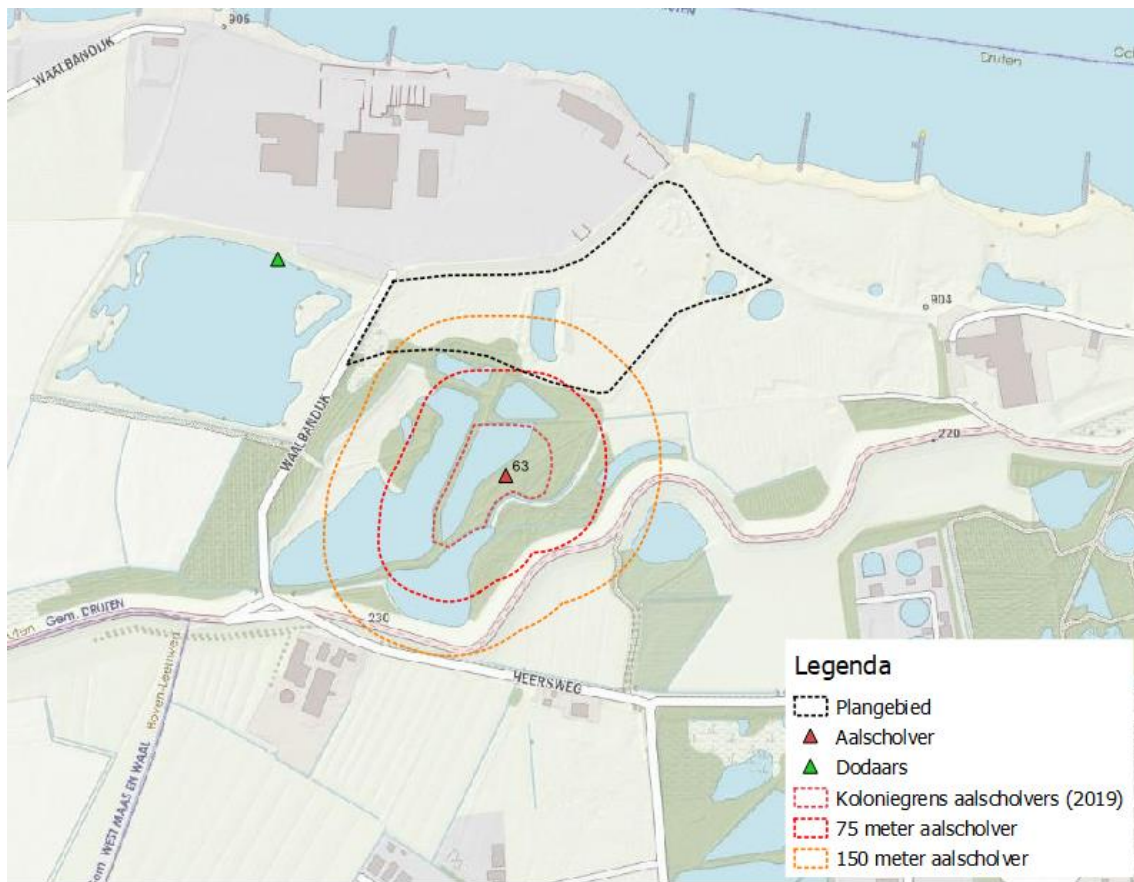
Op basis van het nader onderzoek kan het plangebied onderdeel uitmaken van het landbiotoop van kamsalamander.

4.5 Vogels

Buiten het plangebied is een bezet buizerdnest en een aalscholver kolonie aanwezig (figuur 4.6 en 4.7). Activiteit van ransuil is tijdens het nader onderzoek niet vastgesteld. Van de broedvogelsoorten met een instandhoudingsdoelstelling is een nest van dodaar bekend ten westen van het plangebied, de plas maakt onderdeel uit van het foerageergebied van deze soort.

Figuur 4.6: Buizerd en ransuil nest, inclusief verstoringszone, ten aanzien van het plangebied.

Figuur 4.7: Begrenzing van de aalscholver kolonie inclusief de verstoringszones ten aanzien van het plangebied.

4.6 Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn diverse andere soorten (zoals fitis, vink, zwarte kraai en konijn) aangetroffen. Dit betreffen algemene en/of vrijgestelde soorten, waarvoor binnen de Provincie Gelderland geen onderzoeksplicht of ontheffingsprocedure geldt.

5 Effectenbeoordeling, conclusie en aanbeveling

5.1 Effectenbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het verlagen van een zone voor de rivierkundige compensatie. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming (bijlage 1). Op basis van het nader onderzoek is vastgesteld dat de realisatie van dit plan negatieve effecten heeft op das, wezel, buizerd en aalscholver (tabel 5.1).

Tabel 5.1: Effecten planontwikkeling op de onderzochte soorten

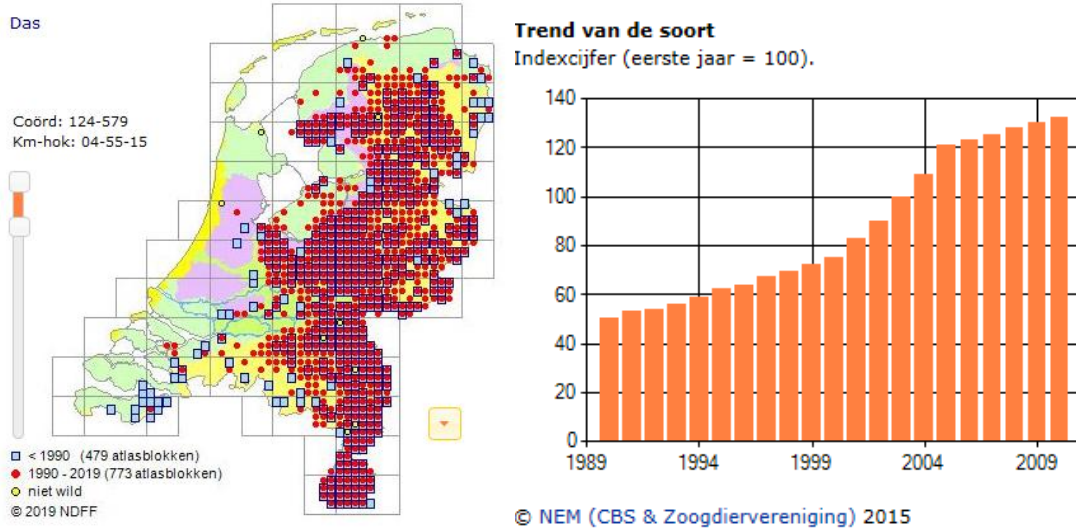
Onderzochte soorten	Effect van de planontwikkeling
Planten	Geen beschermde soorten aangetroffen
Bever	Geen effecten door ontbreken van beschermde functies ter hoogte van plangebied
Das	negatieve effecten als gevolg van het opzettelijk beschadigen of vernielen van een vaste voortplantings- of rustplaats (bijburcht).
steenmarter	Niet aangetroffen
Kleine marterachtige	Negatieve effecten als gevolg van oppervlakte verlies van bestaand leefgebied en afname verblijfplaatsen van wezel
vleermuizen	Geen vliegroute
Jaarrond beschermd	Mogelijk verstoring van buizerd
Broedvogels N2000	Aalscholverkolonie net buiten het plangebied

Grondgebonden zoogdieren

Met betrekking tot de staat van instandhouding van de das in Nederland zijn er aanwijzingen voor een gestage toename in aantallen (zie box 1). Voor wezel geldt zowel in Nederland als in Noordwest-Europa een negatieve trend, omdat deze soort moeilijk waar te nemen is zijn exacte aantallen moeilijk te bepalen (box 2). De negatieve effecten komen vooral door afname van bestaand leefgebied. Door een deel van het agrarisch gebied ten zuiden van Excluton anders in te richten kan geschikt leefgebied worden gerealiseerd. Deze omvorming valt onder migratie en moet worden meegenomen in de ontheffingsaanvraag.

Box 1: Staat van instandhouding van de das (NDFD, 2019)

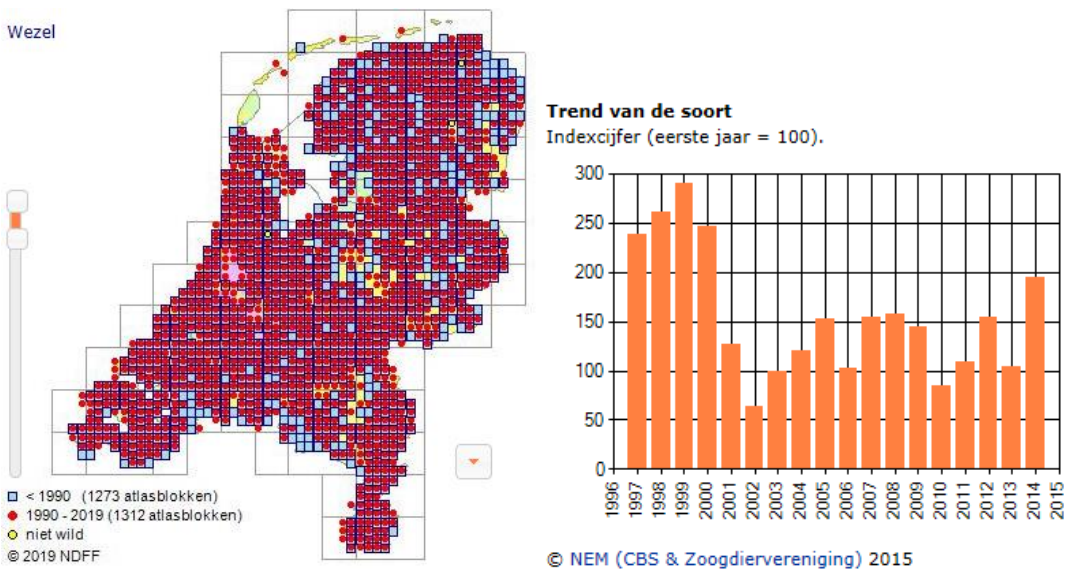
Tot 1960 ging de dassenstand achteruit. Door diverse maatregelen is de das weer bezig aan een langzame opmars. De das is thans geen bedreigde diersoort, maar wel vrij zeldzaam.

Indicatieve kaart en trend van de aanwezigheid van de das in Nederland. Bron: NDFD, 2019

Box 2: staat van instandhouding van de wezel (NDFD, 2019)

Wezel heeft zowel in Nederland als in Noordwest-Europa een negatieve trend, lokaal kan tijdelijk een toename mogelijk zijn in een muizenpiekjaar. De exacte aantallen zijn moeilijk aan te geven omdat deze soort net als lastig is te inventariseren.

Indicatieve kaart en trend van de aanwezigheid van de wezel.

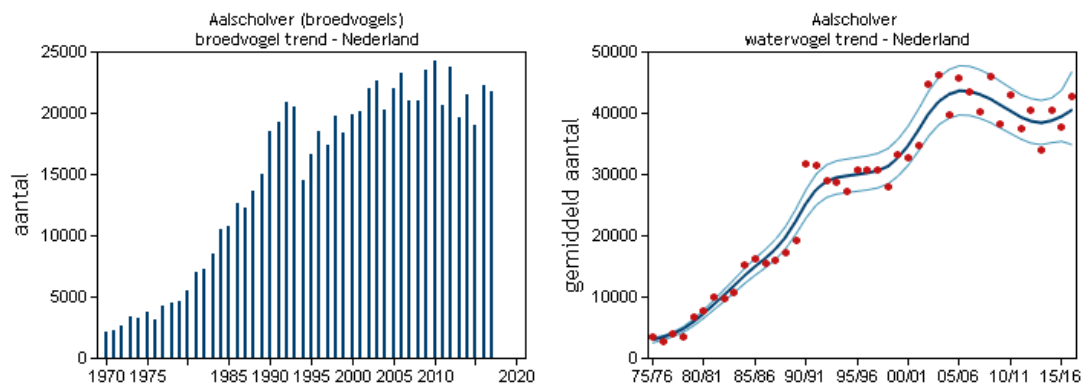
Vogels

Het voornemen heeft een verstorend effect op de aalscholver kolonie en de verblijfplaats van de buizerd. De staat van instandhouding van aalscholver in Nederland wordt als gunstig geclassificeerd (box 3). Verstoring van de aalscholver kolonie treedt op in het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal vanaf december tot en met juni, kolonies kunnen tot en met augustus bezet zijn (Vogelbescherming, 2019). Door buiten het broedseizoen te werken kunnen tijdelijke negatieve effecten worden voorkomen. Omdat voor aalscholver tevens een instandhoudingsdoelstelling geldt voor het Natura 2000-gebied zijn de effecten op de doelstelling nader afgewogen in de Natuurtoetsen die voor dit project zijn opgesteld (Lievense, 2019 a en b).

De staat van instandhouding van buizerd in Nederland wordt als gunstig geclassificeerd (box 4). Negatieve effecten op het nest van buizerd kunnen worden voorkomen worden door maatregelen te nemen (bestaande uit bijvoorbeeld het werken buiten de broedperiode).

Box 3 Staat van instandhouding van aalscholver (Sovon, 2019)

Van de rond 60 kolonies liggen de verreweg grootste in het IJsselmeergebied, gevolgd door de Waddeneilanden, het Deltagebied en de Hollandse duinen. Vestigingen in het rivierengebied blijven relatief schaars door de geringe oppervlakte aan geschikte wateren om te vissen. Buiten de broedtijd zijn de landelijk getelde aantallen sinds de jaren 70 vertienvoudigd. Op basis van de telgegevens is de trend als broedvogel zowel in de Rijntakken als in Gelderland onzeker, als niet broedvogel is de trend in de Rijntakken stabiel tot onzeker.

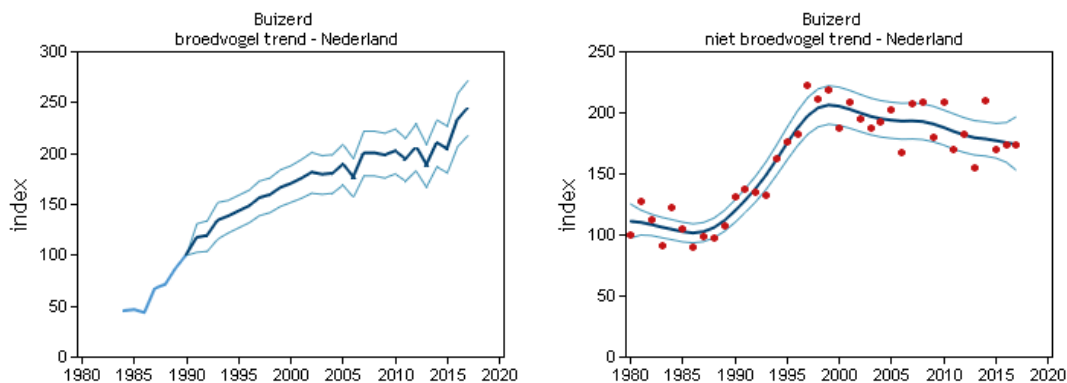

Beoordeling Staat van Instandhouding				
Populatie	Verspreiding	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
gunstig	gunstig	gunstig	gunstig	gunstig

Indicatieve tabellen met aantalsontwikkeling en trend van de aalscholver.

Box 4 Staat van instandhouding van buizerd (Sovon, 2019)

De Buizerd is momenteel de talrijkste broedende roofvogel in ons land en heeft in de afgelopen 10 jaar een toenemende trend van <5%. Deze positieve trend is ook te zien in de landelijk getelde aantallen buiten de broedtijd. Deze landelijk trend is lokaal (binnen provincie Gelderland) niet waarneembaar.

Indicatieve grafiek met de landelijke trend buizerd.

Door het toepassen van mitigerende en compenserende maatregelen kunnen permanente negatieve gevolgen voor deze soorten worden voorkomen. Voor het aantasten van verblijfplaatsen van das en wezel dient een onthefing te worden aangevraagd. De maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. De effecten op Natura 2000 doelstellingen zijn in de Natuurtoets onderbouwd.

5.3 Aanbevelingen

Ecologische begeleiding

Aanbevolen wordt om de uitvoering van de compensatiemaatregelen onder begeleiding en/of in samenspraak met een ter zake kundige op het gebied van zoogdieren en vogels uit te voeren.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten, ook die niet beschermd zijn via de Wnb, geldt altijd de zorgplicht (artikel 1.11). In de zorgplicht wordt gesteld dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit betekent dat tijdens de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van diverse algemene soorten. Aanwezige dieren (in het bijzonder de aanwezige konijnenpopulatie) dienen de gelegenheid te krijgen om het terrein zelfstandig te verlaten. Indien deze dieren het terrein niet zelfstandig kunnen verlaten, dienen deze te worden verplaatst naar geschikt habitat buiten de ingreep. De voorkeur gaat uit naar het uitvoeren van werkzaamheden in de minst kwetsbare periode.

Minst kwetsbare periode

De das gebruikt zijn burcht jaarrond en het gehele jaar kan aangemerkt worden als kwetsbare periode voor de das. De meest kwetsbare periode hierbinnen is de voortplantingsperiode

(december – juli, maar kan eerder beginnen en later eindigen). Omdat de werkzaamheden leiden tot het verloren gaan van de burcht kan pas worden gestart met het ongeschikt maken wanneer een compensatie burcht functioneel is. Werkzaamheden binnen 20 meter kunnen leiden tot verstoring en dienen bij voorkeur buiten de voortplantingsperiode van das te worden uitgevoerd.

Omdat de aanwezige vegetatie aangrenzend aan het plangebied in potentie geschikt is als broedgebied van algemene broedvogels, wordt geadviseerd versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen (wat globaal loopt van 15 maart en 15 augustus, maar start zodra het eerste broedgeval een feit is en gaat door tot de laatste vogel het nest heeft verlaten) uit te laten voeren. Wordt er wel in het broedseizoen gewerkt dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden een deskundige op het gebied van vogels te worden ingezet. De deskundige stelt vast of broedsels aanwezig zijn en zo ja of deze worden verstoord door de toekomstige werkzaamheden en of (afhankelijk van de werkzaamheden) een fasering in tijd en ruimte nodig is.

Het gebruik van lichtbronnen

Om verstoring van vleermuizen naast het plangebied te voorkomen, moet tevens rekening worden gehouden met overvliegende en foeragerende vleermuizen tijdens de uitvoering. Dit betekent dat in de periode april tot en met oktober geen directe bouwverlichting of strooilicht (m.u.v. tijdelijke verlichting van voertuigen en huidige terreinverlichting) mag uitstralen op bomen in het plangebied tussen zonsondergang en zonsopkomst. Dit tenzij gewerkt kan worden met vleermuisvriendelijke armaturen. In de nieuwe situatie zal ook rekening gehouden moeten worden met eventuele nieuwe verlichting. Dit kan door toepassing van vleermuisvriendelijke armaturen of de nieuwe verlichting alleen direct op bestrating uit te stralen en daarmee niet op de naastgelegen bomen.

5.4 Vervolgtraject

Op basis van het onderzoek is vastgesteld dat er voor das, wezel, aalscholver en buizerd mogelijk conflicten met de Wnb optreden als gevolg van de uitvoering. Voor aalscholver en buizerd kunnen maatregelen worden getroffen om een overtreding te voorkomen, deze maatregelen moeten worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Voor das en wezel leidt het voornemen tot een conflict met de Wnb, om de uitvoering te realiseren moeten mitigerende of compenserende maatregelen worden getroffen. De te nemen bijzondere mitigerende of compenserende maatregelen moeten worden uitgewerkt in een activiteitenplan wat onderdeel uitmaakt van een ontheffingsaanvraag voor het onderdeel soorten van de Wnb. Indien gewenst kan naast het opstellen van het activiteitenplan en het aanvragen van de ontheffing een overleg worden ingepland om de compensatiemogelijkheden en kansen te bespreken.

5.5 Geldigheid onderzoeksgegevens

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”*

Overzicht bijlage(n)

Literatuur

Bijlage 1

Wetgeving en beleid

Bijlage 2

Kaart regionale ligging

Bijlage 3

Beeldmateriaal

Literatuur

Bouwens, S., 2017, Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming, 2017.32, rapport van de Zoogdiervereniging in opdracht van de provincie Noord-Brabant, Zoogdiervereniging, Nijmegen

BIJ12, 2017a, Kennisdocument Bever *Castor fiber*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12 Utrecht

BIJ12, 2017b, Kennisdocument Das *Meles meles*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12 Utrecht

BIJ12, 2017c, Kennisdocument Kamsalamander *Triturus cristatus*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12 Utrecht

BIJ12, 2017d, Kennisdocument Grote Modderkruiper *Misgurnus fossilis*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12 Utrecht

BIJ12, 2017e, Kennisdocument Buizerd *Buteo buteo*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12 Utrecht

Lievense Milieu B.V., 2019a Natuurtoets Bestemmingsplan Buitengebied, Herziening Waalbandijk 155-173. Excluton. Documentnummer SOB007788, versie 01, Eindconcept 12 september 2019. Lievense Milieu B.V. Nieuwegein.

Lievense Milieu B.V., 2019b Natuurtoets rivierkundige compensatie. Documentnummer SOB007788, versie 01, Eindconcept 12 september 2019. Lievense Milieu B.V. Nieuwegein.

NDFF, 2009 t/m 2019, Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF, NDFF – ndff-ecogrid.nl

Vergeer J.W., van Dijk A.J., Boele A., van Bruggen J. & Hustings F., 2016, Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vogelbescherming, 2019, Leefwijze van de Aalscholver verkregen op 12 september 2019 via www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/aalscholver, Vogelbescherming, Nijmegen

Internetbronnen:

www.pdok.nl/viewer

www.BIJ12.nl

www.telmee.nl

www.natuurkalender.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1

Wetgeving en beleid

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) vervangt vanaf 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wnb richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wnb zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wnb zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wnb zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wnb een vergunningensysteem opgenomen. Hieraan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wnb wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wnb gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is erop gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wnb opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1). Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

- lid 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wnb de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wnb (art. 3.10; zie bijlage 2). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Houtopstanden

Het doel van in de Wnb opgenomen de regels ten aanzien van houtopstanden blijft de blijft de instandhouding van het bosareaal. De kern wordt gevormd door een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze regels vloeien als zodanig niet onmiddellijk voort uit internationale verplichtingen, maar is van wezenlijk belang in het licht van nationale en internationale natuur-, landschaps- en milieudoelstellingen.

De regels met betrekking tot houtopstanden zijn van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Wnb' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De wet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom Wnb' wordt door de gemeente vastgesteld, maar hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings-)vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder de wet, met uitzondering van éénrijige geschoren meidoornheggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkings-percentages van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, éénrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstsparran en kweekgoed.

Ook bevat de Wnb een basis om regels te stellen ter uitvoering van Europese regels die beogen te verzekeren dat in internationaal verband verhandeld hout en verhandelde houtproducten duurzaam zijn.

Nesten

De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken.

Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig

voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

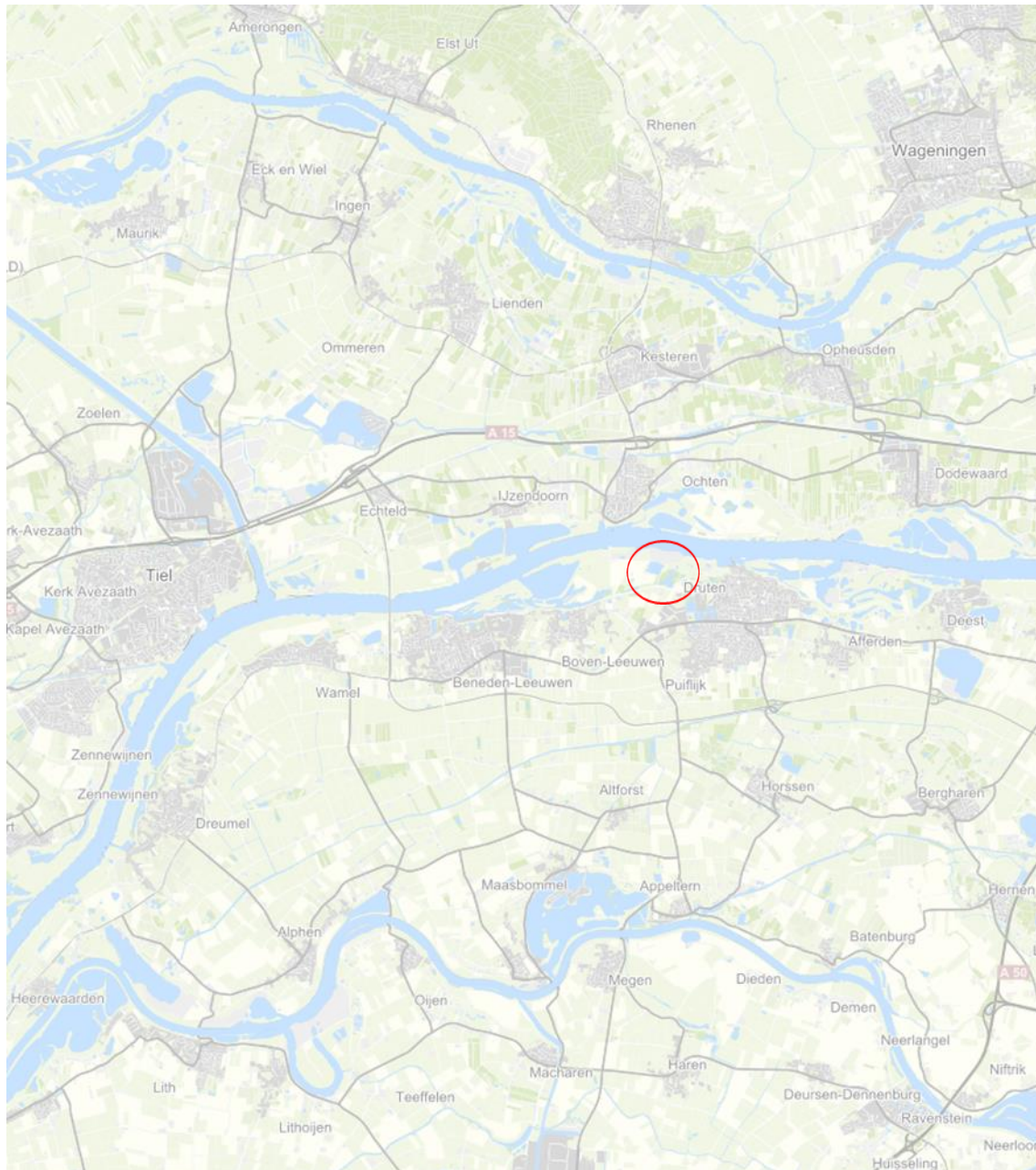
5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage 2

Kaart regionale ligging

Locatie van het plangebied (rood omcirkeld). Bron: pdok.nl

Bijlage 3

Beeldmateriaal

Cam2

65°F 18°C

06-17-2019 23:41:12

